

ECAD konference 2004

Ģimenes nozīme

Tomass Hallbergs, Doross Teodorovs, Andreass Petrou

20. un 21.maijā Kiprā notika vienpadsmitā ECAD pilsētu mēru konference, kurā piedalījās 120 delegāti no 18 valstu 55 pilsētām.

ECAD ar savu klātbūtni pagodināja tieslietu ministrs Doross Teodorova k-gs, kurš Kipras Republikas prezidenta vārdā atklāja konferenci.

Šā gada programmas kopīgais temats – "Vai cīņa pret narkotikām ir ģimenes problēma?". Galvenā uzmanība tiek pievērsta dažādiem narkomānijas profilakses aspektiem un pasākumiem narkotiku pieprasījuma un piedāvājuma samazināšanai. Šie jautājumi joprojām ir svarīgi ECAD diskusiju temati.

ECAD izsaka pateicību Aglancijas pilsētas pašvaldībai par konferences labo organizāciju un izrādīto viesmīlību!

ECAD izsaka pateicību visiem, kas uzstājās konferencē, kā arī visiem tās dalībniekiem, pateicoties kuriem konference

ir kļuvusi par svarīgu jaunā ECAD gada notikumu. Pilsētu mēru konference ir mūsu organizācijas lielākais politiskais forums. Šādas tikšanās ir ikgadējas, tādējādi Eiropas

pilsētu izraudzītie

pārstāvji var sekot tam, kādu progresu esam sasnieguši pūloties samazināt nelegālo narkotiku pieprasījumu un to ieplūšanu mūsu pilsētās. Pat ja konference būtu tikai formāls notikums, tā tomēr ir lieliska sadarbības un aizvien plašākas sociālās saziņas demonstrācija mūsu organizācijas tikla ietvaros.

Divas Kipras pilsētas – Aija Napa un Lacija, kā arī Krievijas Azova parakstīja Stokholmas deklarāciju un kļuva par ECAD dalībniecēm.

Nākamgad mēs diskusiju turpināsim Oslo. Laipni lūgti ECAD!

*Šis ECAD ziņu numurs ir pilnībā veltīts pagājušajai ECAD pilsētu mēru 11.konferen-
cei. Pilni runu un referātu teksti lasāmi*

*ECAD interneta mājaslapā
www.ecad.net. Runu tekstus var pasūtīt arī
organizācijas centrālajā birojā pa e-pastu:
ecad@ecad.net vai pa tālruni
+ 46 8 508 29 362.*

No Kipras Republikas tieslietu un sabiedriskās kārtības aizsardzības ministra Dorosa Teodorova k-ga runas

Narkotiku mēris turpina izplatīties ne tikai tāpēc, ka pastāv atkarību izraisošas vielas. Tādas ir bijušas vienmēr. Narkotiku nelikumīgas lietošanas cēloņi pirmām kārtām meklējami ģimenes un cilvēcisko attiecību kvalitātē, esošajās sociālajās struktūrās un mūsdienu cilvēka psiholoģiskajā strupceļā kopumā. Ģimene, protams, ir viens no galvenajiem faktoriem, kas nosaka cilvēka attieksmi pret narkotikām. No vienas puses, tas ir faktors, kas var veicināt narkotiku nelikumīgu lietošanu, bet, no otras puses, to var izmantot kā profilaktisku vairogu aizsardzībai pret šo parādību. Tāpēc ģimenes loma ir nenovērtējama. Stabili un drošu apstākļu radīšana mūsu bērnu augšanai ļaus šo problēmu transformēt par ierobežotu sociālu fenomenu.

Izprotot draudus, kurus mūsu sabiedrībai rada narkotikas, Kipras valdība pastiprinātu uzmanību pievērš valsts politikas izstrādei narkotiku nelikumīgas lietošanas profilakses jomā, kā arī narkoatkarīgo ārstēšanai un rehabilitācijai.

★ ECAD KONFERENCE

Aglancija atrodas Kipras salas centrālajā daļā, netālu no valsts galvaspilsētas Nikozijas. Mūsu pašvaldība ir viena no lielākajām valstī – 22 tūkstoši iedzīvotāju, no kuriem 7500 ir bēgļi (no turku okupētās teritorijas). Daba mūsu salas daļā ir unikāla: Atalasa mežs – "Nikozijas zaļās plaušas", municipālais parks un 45 mazāki parki un zaļās zonas. Mūsu pilsētā atrodas Kipras lielākās izglītības iestādes, arī universitāte un universitātes pilsētiņa. Pie mums daudzas pārvaldes institūcijas ir izvietojušas savus birojus, arī policija un starptautiskais konferenču centrs.

★ Mēs daudz runājam par jauno vienoto Eiropu – lai mūsu sapnis ir Eiropa bez narkotikām!

No KENTHEA organizācijas priekšsēdētāja, Viņa Gaišības metropolīta Kitiona Hrisostomosa uzstāšanās

KENTHEA ir nevalstiska organizācija, kas darbojas visā Kipras teritorijā. Mūsu biedri ir valsts pašvaldību padome,

Kipras universitāte, jaunatnes padome un 70 citu sabiedrisku apvienību. Jūs varat pamatoti jautāt, kāpēc mums ir tik daudz biedru – organizāciju. Atbildot uz šo jautājumu, teikšu, ka, mūsaprāt, narkotiku problēma ir sociāla problēma un tās risināšana skar katru Kipras pilsoni. Mūsu pienākums ir organizēt sabiedrību kā vienotu veselu un iesaistīt to profilaktiskajā darbībā, pamatojoties uz vienotu filozofiju un izplatot vienotas idejas.

Tāpēc mūsu pirmais solis bija iesaistīt vietējās pašvaldības darbiniekus mūsu direktoru padomes darbā. Tādējādi pašvaldību padome mūsu organizācijā darbojas kopš tās dibināšanas brīža. Nākamais solis bija mūsu organizācijas savienošana ar jūsu organizāciju "Eiropas pilsētas pret narkotikām". Mēs piedalījāmies ECAD konferencē Atēnās 1998.gadā, kad vairākas mūsu pilsētas kļuva par jūsu organizācijas dalībniecēm.

Tāpēc šodien mēs esam iepriecināti – mēs redzam, ka mūsu sadarbība nostiprinās, kļūst auglīga un ir radījusi augšņi □ai konferencē.

Šāda veida tikšanās nostiprina mūsu ieguldījumu kopīgā cīņā ar narkotikām. Tāpēc ar lielu gandarījumu mēs uzrunājam savus līdzbiedrus cīņā pret narkotiku ļaunumu un patiesi vēlam jums panākumus. Lai šī konference kļūst par ciešākas sadarbības sākumu Eiropā bez atkarību izraisošām vielām!

Sauļus Čaplinskis, Lietuvas AIDS centra direktors

Galvenie punkti: psiholoģiska palīdzība HIV inficētajiem un viņu ģimenēm; HIV/AIDS ielodzījuma vietās; HIV/AIDS profilakse jauniešu vidē; valdības darbības galvenie virzieni un programmas HIV/AIDS inficēto cilvēku ģimeņu atbalstam.

HIV inficētie saskaras ar daudzām psiholoģiskām problēmām. Līdztekus ikdienas problēmām, parādās slimības izraisītas nelaimes. Apziņa, ka tu esi bīstama un nāvējoša vīrusa nēsātājs, pati par sevi ir spēcīgs stresa faktors, kas ietekmē visus svarīgākos cilvēka dzīves līmeņus. Fiziskajā līmenī var izpausties nespēks, gremošanas traucējumi, ādas slimības, miega traucējumi; psiholoģiski emocionālajā līmenī – nomāktība, izmisums, niknums, zems pašnovērtējums; sociālajā līmenī – sadarbības un saskarsmes problēmas ar tuviniekiem un ģimenes locekļiem, pašizolācija, atteikšanās darboties. Inficētajam ir nepieciešama kompleksa palīdzība, lai visos šajos līmeņos mazinātu neveselīgās izpausmes.

Marī Berna, "Aisling Group" un fonda "Bradān" dibinātāja/direktore, Īrija

Ziņojuma galvenie punkti: fonda "Bradān", narkosituācija Īrijā, aizvieto-tājterapijas programmas vs narkoatkarības

ārstēšana bez medikamentiem, jauniešu ārstēšana vecumā līdz 20 gadiem.

Aisling Group Nationwide ir dibināta pirms 18 gadiem, kā atbilde uz Īrijā pieaugošajām alkoholatkarības un narkoatkarības problēmām. Tāpēc viens no galvenajiem mūsu darbības uzdevumiem ir alkoholatkarības un narkoatkarības profilaktisko programmu īstenošana. Mēs izstrādājam programmas "bez narkotikām" sporta organizācijām, skolām un pašvaldībām.

Fonds "Bradān" ir dibināts pirms 5 gadiem. Tā ir terapeitiska rehabilitācijas programma, kas izmanto ārstēšanu bez medikamentiem. Īrijas austrumdaļā tā ir vienīgā šāda veida programma. Īru valodā vārds "bradān" nozīmē "lasis". Šo simbolu mēs izvēlējāmies tāpēc, ka lasis, lai

atgrieztos pie saviem avotiem, peld pret straumi. Daudziem cilvēkiem, kuri apmeklēja mūsu programmu, ārstēšanās nozīmē cīņu ar birokrātiju un vāji funkcionējošiem sociālās palīdzības dienestiem līdztekus viņu atkarībai un pūliņiem atgriezties tajā dzīvē, kādu viņi ir pelnījuši, proti, bez narkotikām. Mēs pamatojamies uz to, ka uzvedības modeļus aizgūst no cilvēkiem, nolūkā apmierināt savas dzīves prasības. Cilvēku var pāraudzināt un iemācīt viņam veselīgāku uzvedības modeli. Mūsu programmās aktīvi piedalās ģimenes un draugi.

Sešu nedēļu ilgs terapeitiskas programmas ārstniecības kurss privātā klīnikā 2002.gadā izmaksāja 6880 eiro. Vēl 800 eiro ir nepieciešami, lai novērotu pacientu turpmākos divus gadus. Kopsumma tātad ir 7680 eiro.

Šis skaitlis ir ļoti tuvs valsts izstrādātajai aizvietojošās terapijas (metadons) programmai – 7400 eiro gadā vienam cilvēkam. Te jāuzsver, ka 60% privāto terapeitisko programmu pacientu divus gadus pēc ārstniecības kursa beigšanas un arī ilgāk

 WWW.ECAD.NET

atturas no narkotiku lietošanas. Taču nav nekādu datu par to, cik metadona programmas pacientu ir atbrīvojušies no narkoatkarības.

Pusaudžiem, kuri augšanas procesā atrodas vistrauslākajā un nozīmīgākajā posmā, lai viņi varētu izaugt par atbildīgiem un neatkarīgiem indivīdiem, nedrīkst izrakstīt metadonu vai citus sedatīvus preparātus, ja nu vienīgi īslaicīgas detoksifikācijas nolūkā. Diemžēl valdības stratēģijas mērķis ir tieši aizvieto-tājterapija (metadons), nevis terapija bez medikamentiem.

Alkoholatkarību un narkoatkarību uzveiks tikai mūsu valstu vienkārši iedzīvotāji paši savās mājās. Vecākiem un citiem nozīmīgiem cilvēkiem piemīt pozitīvs ietekmes spēks. Mums jāpalīdz viņiem to veiksmīgi izmantot. Kad mēs pērkam mašīnu, mēs saņemam instrukciju. Kad mums piedzimst bērns, mēs nesaņemam neko. Tāpēc mums jābūt savstarpēji izpalīdzīgiem tur, kur mēs dzīvojam, jā rūpējas par mūsu jaunatni – mūsu tautu nākotni.

No ECAD priekšsēdētāja Džima Korra uzstāšanās

Es, tāpat kā Mārtins Luters Kings, ticu, ka "labāk ir iedegt vienu sveci, nekā lamāt tumsu".

ECAD pēdējo 10 gadu laikā ir iedegusi sveces visā Eiropā. Pilsētas – mūsu organizācijas dalībnieces – ar daudzu izglītības un pašvaldību programmu palīdzību pūlas samazināt pieprasījumu pēc narkotikām un veicināt policijas un tiesībsardzības institūcijas kopumā iesaistīties mūsu darbā, lai kopīgiem spēkiem pieveiktu mēri, kas mūsu pilsētās ir un paliek lielākā sociālā problēma un sociālās atstumtības cēlonis.

Pašlaik tiek izstrādāta ES narkotiku stratēģija nākamajiem pieciem gadiem, proti, 2005.-2010.gadam.

Esošās stratēģijas – 2000.-2004.gadam – galvenie mērķi bija šādi:

1. Būtiski samazināt nelikumīgu narkotiku lietošanu, tostarp jauniešu vidū, kuri nav sasnieguši 18 gadu vecumu.

2. Būtiski samazināt veselībai nodarītos

kaitējumus, ko izraisa narkotiku nelikumīga lietošana, un narkotiku izraisītos nāves gadījumus.

3. Būtiski paaugstināt veiksmīgi rehabilitēto narkoatkarīgo skaitu.

4. Būtiski samazināt pieejamo nelikumīgo narkotiku daudzumu.

5. Būtiski samazināt ar narkotikām saistītos noziedzīgos nodarījumus.

6. Būtiski samazināt "naudas atmazgāšanas" gadījumus un nelikumīgu tirdzniecību ar prekursoriem.

ECAD pilnībā atbalsta sešus norādītos mērķus un ar nepacietību gaida dienu, kad šie pamatnoteikumi visās Eiropas valstīs iemiesosies konkrētā darbībā. Jūnija beigās Dublinā, Īrijā, ielānotā konference "ES narkostratēģija – virzība uz priekšu", izskatīs jautājumu par pilsoniskās sabiedrības subjektu iesaistīšanu ES narkostratēģijas izstrādē. ECAD gatavojas aktīvi piedalīties 25 ES dalībvalstu narkostratēģijas formulēšanā nākamajiem pieciem gadiem.

Mēs bijām priecīga notikuma liecinieki, proti, 10 jaunas dalībvalstis oficiāli pievienojās Eiropas Savienībai svinīgajā ceremonijā Dublinā (Īrija ir ES priekšsēdētāja 2004.gada pirmajā pusgadā). Man tas atgādināja izcilā franču rakstnieka Viktora Igo 1849.gadā teiktos pravietiskos vārdus:

"Atnāks diena, kad tu, Francija; tu, Itālija; tu, Anglija; tu, Vācija – visas kontinenta nācijas, nezaudējot savas savdabīgās iezīmes un brīnišķīgo individualitāti, saplūdis augstākajā vienotībā un izveidos eiropiešu brālību."

Manuprāt, vislielākais ieguldījums, kādu mēs varam tagad un tuvākajā nākotnē sniegt, lai īstenotu šo sapni par "eiropiešu brālību", ir pasargāt savus pilsoņus, gan jauniešus, gan pieaugušos, no briesmām kļūt par narkobaronu upuriem un viņu nāvejošās preces, lai eiropieši Eiropā varētu dzīvot pilnvērtīgi un brīvi – bez narkotikām.

Pilsētu mēru forums

No Reikjavikas mēra Torolfura Arnasona runas, Islande

Pateicoties ģeogrāfiskajam stāvoklim, Islandi var izmantot kā narkotiku kontrabandas tranzītpunktu, tāpēc mēs lielu uzmanību veltām mūsu muitai un pret šo risku izturamies nopietni, jo uzskatām, ka tos, kuri nolaiž rokas, izmantos netīru nodomu īstenošanai. Islandes politika ir pilnīga atteikšanās no narkotikām – un ECAD mēs tai esam raduši atbalstu, veiksmīgi esam īstenojuši profilakses programmu "Islande bez narkotikām".

Jaunatne mazāk tiecas izmēģināt narkotikas. Taču darbs nav pabeigts: šis uzdevums ir risināms pastāvīgi – tā ir nebeidzama cīņa par mūsu bērnu nākotni – brīvu no narkotikām.

No Pembрукas pilsētas mēra Džosefa Zammīta runas, Malta

ECAD pievienojusās 22 Maltas pašvaldības, lai apvienotu pūliņus cīņai pret narkotikām mūsu salās, kur narkotikas parasti nonāk pa jūras ceļiem, tāpēc īpašu uzmanību mēs veltām muitai un ostām. Maltas valdība sniedz finansiālu palīdzību Narkotiku apkarošanas valsts komitejai,

kurai ir nodaļas visā valstī. Malta, kuras iedzīvotāju skaits ir 400 tūkstoši, katru gadu uzņem ap miljonu tūristu. Liela daļa no tiem ir jaunieši, kuri mēdz atvest līdzī narkotikas "personiskai lietošanai". Tas ir piemērs, kā ES politika ietekmē visas dalībvalstis. ES paplašināšanās šo savstarpējo atkarību izceļ vēl vairāk.

Mēs ierosinām sarīkot konferenci "Eiropas salas pret narkotikām", kurās varētu piedalīties visas salas – ECAD dalībnieces ar līdzīgām problēmām.

No Ksagras mēra Entonija Atarda runas, Malta

Ģimene ir vismazākā šūniņa, taču no tās veselības ir atkarīga visa sabiedrības ķermeņa veselība. Mūsu pilsētā darbojas trīs atkarības profilakses organizācijas – divas baznīcas paspārnē, bet viena – valsts organizācija. Mēs "nemīkstīnāsim" cīņu ar narkotikām un nelegalizēsīm narkotikas, pret kurām mēs cināmies.

No Margaretas Ulofsones runas, Stokholmas pilsētas mēra vietniece sociālajos jautājumos

Mēs īstenojam programmu "Mobilizācija

pret narkotikām". Šodien mūsu uzdevums ir novērtēt to, kas jau paveikts, to, kas efektīvi darbojas un to, kas nedarbojas, un to, vai līdzekļi tiek izlietoti pareizi, jo pašlaik Stokholmā darbojas daudzi projekti, arī sadarbībā ar bijušo narkomānu organizācijām. Viens piemērs ir projekts "Restorāni pret narkotikām". Šā projekta ietvaros mēs sadarbojamies ar restorānu īpašniekiem, kuri vēlas apmācīt savu personālu jautājumos, kas saistīti ar narkotikām. Pagājušajā vasarā mēs izplatījām savas antinarkotiskās idejas jaunatnes festivālos un guvām labus panākumus dibinot kontaktus ar jaunajiem cilvēkiem. Šovasar mēs dosimies uz pludmalēm!

No Aglancijas pilsētas mēra A.Petru uzstāšanās

Man gribas uzsvērt, ka vienīgās Eiropas organizācijas, kura apvieno pilsētas ar devīzi "Eiropa bez narkotikām" un "Eiropas pilsētas pret narkotikām", misija un uzdevums ir apvienot un koordinēt pūliņus cīņā pret narkotikām. Tāpēc mūsu organizācijai ir tik svarīgi kļūt aizvien spēcīgākai!"

No Knuta E. Lindšerna uzstāšanās
Veselības aizsardzības un sociālo jautājumu komitejas
priekšsēdētāja biedrs, Oslo, Norvēģija

Godātais mēra kungs, dārgie draugi un kolēģi!

Oslo pilsētas mēra Pēra Ditleva-Simonsena vārdā ļaujiet uzaicināt jūs uz ECAD pilsētu mēru konferenci, kas 2005.gada 26. un 27.maijā notiks Oslo.

Kopš organizācijas dibināšanas 1993.gadā, Oslo ir bijusi aktīva tās dalībniece, un viena no 21 Eiropas pilsētas, kas 1994.gada aprīlī parakstīja Stokholmas rezolūciju.

Visus šos gadus mēs esam bijuši ECAD Padomes locekļi. Savu dalību pilsētu asociācijā pret narkotiku izraisītajām nelaimēm mēs uzskatām par abpusēji izdevīgu. Oslo konferences temats būs "Narkoindustrija un tās upuri – restriktīvā narkopolitika un rūpes par cilvēku".

Sīkāku informāciju sk. interneta mājas lapā www.ecad.net

Ernesto Randolfi,
Montānas pavalsts universitāte, ASV

Narkomānijas profilakses pašvaldību programmas zinātniskais pamatojums
Risku faktoru un profilakses teorijas pārskats

- "Mēs nerunājam par to, ka 25% studentu smēķē marihuānu, mēs runājam par to, ka 75% to nedara! Mēs vēlamies, lai auditorija apzinās tieši šo ideju, proti, vairākums tomēr nelieto narkotikas."

- Profilakses rezultāti:
Bilingsa, Montāna (100 tūkst. iedzīvotāju)
Pēdējās 30 dienās smēķējuši:
1997.gadā – 42%
2001.gadā – 16%

- Kalifornijas pavalstī ir iegūti dati, ka katrs profilaksei veltītais dolārs ietaupa 3,62 dolārus, kas jāiztērē ārstēšanai.

- Katrai sarežģītai problēmai ir vienkāršs risinājums... un tā nav taisnība!

Sk. arī Cvetas Raičevas ziņojumu, Veselības aizsardzības ministrija/ Narkotisko vielu nacionālā padome, Sofija, Bulgārija

"Bulgārijas Republikas nacionālā antinarkotiskā stratēģija 2003.-2008.gadam: solis pretī Eiropas un starptautiskajiem standartiem".

Pēdējā pusgadsimta laikā Eiropas sabiedrība eksperimentēja un novērtēja gan ierobežojošas, gan liberālas attieksmes pret nelikumīgām narkotikām un narkomāniju rezultātus. Mūsu pārdomās par to mēs nonākam pie narkotiku lietošanas noraidījuma. Mūsu dzīvojamo rajonu labkājībai.

No ECAD direktora Torgnija
Petersona runas

Četri punkti, kas jāievēro panākumu gūšanai:

1. Apzināšana – jāzina problēma, ar kuru mēs saskaramies, jāzina kādās konkrētās formās tā izpaužas mūsu pilsētā. Vienkārša situācijas salīdzināšana, piemēram, Skandināvijas pilsētā un kādā pilsētā Eiropas dienvidos, neko daudz nepalīdzēs.

2. Stratēģija – ko mēs savā pilsētā darām, lai cīnītos ar narkotikām. Mums savas organizācijas tīklā jāklūst efektīvākiem, izplatot informāciju dažādās valodās.

3. Koordinācija – lai mūsu idejas sasniegtu plašu auditoriju.

4. Līderība – nav jābaidās izvirzīt līderus – tos, kuri uzņemsies atbildību par veicamo darbu, nevis "politikus", bet gan "operatīvos darbiniekus" – tos, kuri izprot situāciju.

ECAD ir visi nepieciešamie priekšnoteikumi, lai tā varētu uzsākt izglītojošu programmu "operatīvajiem darbiniekiem". Tā varētu būt tālmācības programma ar interneta starpniecību, saistīta ar kādu universitāti, lai programmas absolventi varētu saņemt akadēmisku diplomu.

 WWW.ECAD.NET

Šāda mācību programma veicinātu mūsu organizācijas ietekmi.

Cīņa pret narkotikām ir atkarīga no politiskās gribas. Tāpēc politiķi šajos jautājumos ir jāizglīto. Mūsu uzdevums ir atrast efektīvu veidu šādas palīdzības sniegšanai.